A°. 1853. N°. 223.

Opregte *Woensdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 21 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 17 September.

Ter gelegenheid van de komst van Z. M. den Keizer van Oostenrijk te Ollmütz is deze stad geïllumineerd geworden. Van de oostenrijksche generaals hebben zich ook vorst *Windischgrätz* en graaf *v. Nugent* derwaarts begeven; — van het corps diplomatique, de britsche ambassadeur, graaf *v. Westmoreland.* — Naar men verzekert, zal Z. M. de Keizer van Rusland, bij zijn bezoek aldaar, door den Grootvorst-troonopvolger worden verzeld. — De bladen zijn vervuld met bijzonderheden, nopens het opsporen en uitvinden van de plaats, alwaar de hongaarsche koninklijke kroon en verdere Rijks-kostbaarheden verborgen moesten wezen. — Naar luid van telegrafische berigten, moeten deze Rijks kostbaarheden gisteren, onder het vreugdegejuich der bevolking, te Ofen zijn aangebragt, om heden openbaar ten toon te worden gesteld.

BERLIJN, 18 September.

De groote parade van de twee legercorpsen, welke eergisteren is gehouden op het veld tusschen Lichtenberg en Weissensee, is luisterrijker geweest, dan eenig ander militair schouwspel van dien aard, 't welk men sedert een zeer geruimen tijd heeft bijgewoond. Men rekent het aantal der manschappen, welke bij die gelegenheid aldaar vereenigd zijn geweest, op 40,000. — De menigte van aanschouwers was ook overgroot.

Heden beginnen de voorloopige werkzaamheden van de tot het houden van den protestantschen Kerkendag alhier bijeengekomen geestelijken en leeken. Van de laatste worden alleen de zoodanige toegelaten, welke de verklaring afleggen, dat zij op den grond staan van de Augsburgsche geloofsbelijdenis. De algemeene beraadslaging zal den 20sten in de garnizoens-kerk geopend worden en vier dagen duren. Voor zoo ver de ruimte dit gedoogt, zullen er ook personen als toehoorders worden toegelaten, doch zal hun aantal zeer beperkt wezen, vermits zich niet minder dan 18 à 1900 leden hebben aangemeld. De acht in Berlijn gevestigde predikanten, welke zich tegen de rigting van deze bijeenkomst hebben verklaard, worden in buitenlandsche bladen ten onregte als rationalisten voorgesteld, en moeten veeleer onder de dusgenaamde spenersche piëtisten worden gerangschikt. Het laat zich aanzien, dat de zaak der vereeniging van de luthersche Eeredienst met die der Calvinisten in deze kerkelijke bijeenkomst meerdere ondersteuning zal vinden, dan te voren.

VAN DEN RIJN, 19 September.

De berigten nit Rusland vermelden vrij algemeen dat, in afwachting van de bepaalde wending, welke de nog altijd bestaande oostersche verwikkelingen zullen nemen, er nog gedurig afdeelingen troepen en transporten van krijgsbehoeften naar de turksche grenzen worden gezonden.

Uit Wallachije wordt gemeld, dat de russische troepen, die nog gekampeerd waren, aanstalten maakten om de winterkwartieren te betrekken, en dat, welke wending de zaken ook zouden mogen nemen, eene algeheele ontruiming van de vorstendommen kwalijk voor het aanstaande voorjaar zoude kunnen plaats hebben. — Ook in Bulgarie, alwaar de winter doorgaans vroeg invalt, zullen de turksche troepen weldra in de steden onder dak dienen te worden gebragt.

Al de berigten uit Konstantinopel tot den 5den September komen daarin overeen, dat de groote meerderheid der bevolking zich voorstelde, dat men gerustelijk een oorlog tegen Rusland koude ondernemen, en dat de tijd voorbij was, in welken men toegeeflijkheid zoude moeten betoonen. De raad van Oostenrijk, om alsnu het ontwerp van Weenen onvoorwaardelijk aantenemen, schijnt zeker tegenstand te zullen vinden. Van de strijdkrachten der Porte wordt hoog opgegeven, doch deskundigen verzekeren, dat men zich in vele opzigten daarin bedriegt; — dat in vele oorden van Romelie en Bulgarie wanorde en onveiligheid heerschen, en dat inzonderheid de verpleging der turksche troepen veel te wenschen overlaat, — Onlangs was het in Konstantinopel tot eene hevige vechterij gekomen tusschen Turken en eenige matrozen van het fransche linieschip *Friedland*, die water haalden en daarbij nogal veel moedwil betoonden, en sommige vrouwen in de schatting der Muzelmannen onbetamelijk bejegenden.

PARIJS, 18 September.

Meer en meer blijkt het thans met zekerheid, dat de mogendheden, die tot dusver gemeenschappelijk zijn te werk gegaan, ter vredelievende bijlegging van het tusschen Rusland en Turkije ontstane staatkundige geschil, zullen voortgaan met het opsporen van al zulke middelen, als zullen kunnen strekken tot bereiking van het doel, 't welk zij zich hebben voorgesteld.

Algemeen begeert men in Europa den vrede en het wordt uit dien hoofde meer en meer als waarschijnlijk geacht, dat, ingeval de turksche bewindslieden bij hunnen tegenstand vermeenen te moeten volharden, Turkije aan zijn lot zal worden overgelaten. Inmiddels wordt de opmerking gemaakt, dat de Porte geenszins heeft aangedrongen op de goedkeuring der door haar gestelde voorwaarden, en die voorwaarden als 't ware als een *ultimatum* van hare zijde heeft doen voorkomen. Zonder zich zelve op eenigerhande wijze ongelijk te worden kan zij alzoo de Weener-voorstellen nog onvoorwaardelijk aannemen; iets, waarop zeer zeker van de zijde der Weener-conferentie met kracht en nadruk zal worden aangedrongen. Het is steeds zeer mogelijk, dat, ingeval de Sultan en zijne ministers tot die onvoorwaardelijke aanneming zullen besluiten, de vereenigde eskaders de baai van Besica zullen verlaten en ter reede van Konstantinopel voor anker zullen komen, ten einde de oud-turksche partij te breidelen en den Sultan te beschermen tegen de woede der opgewondene turksche bevolking der hoofdstad.

Nadere opgaven van den 5den September uit Konstantinopel maken steeds gewag van ernstige spanning onder de bevolking, ten gevolge waarvan men steeds voor eene uitbarsting bleef vreezen, welker gevolgen kwalijk te voorzïen waren. Allerwegen waren schotschriften aangeplakt, waarin de Sultan en diens vertrouwdste raadslieden niet werden gespaard. Onder de aangeplakte stukken bespeurde men ook vele, waarbij een beroep op de natie werd gedaan en deze werd aangespoord tot den heiligen krijg. Een dier stukken had zeer de algemeene aandacht getrokken. Het was meer in 't bijzonder gerigt tot den Sultan, die werd aangezet om het zwaard te trekken, en zich te ontdoen van ministers, die zwakheid en aarzeling aan den dag legden en niet wilden aftreden, omdat zij, in hunne hooge betrekking, gelegenheid vonden om aan hunne zucht naar vermaken en aardsche grootheid voldoening te geven. Vooral werd in deze en dergelijke schotschriften *Reschid-bassa* bedektelijk doch niet minder heftig aangevallen. In Konstantinopel was men niet vreemd van het denkbeeld, dat *Mehemed-Ali* en *Mehemed-Reschid*, de staatkundige tegenstanders van dien bewindsman, de hand in 't spel hadden; — dat deze staatslieden nog steeds veel invloed uitoefenden en het hoofdzakelijk aan die omstandigheid moest worden toegeschreven, dat het openlijk aanplakken van dergelijke stukken niet met meer kracht door de Regering werd tegengegaan.

Het half-officiële dagblad de *Constitutionnel* deelt berigten mede uit Konstantinopel, waaruit blijkt, dat de manschappen, behoorende tot het egyptische contingent, die naar het leger aan den Donau zouden vertrekken, weder eene vrij dreigende taal voerden en onder anderen er bepaaldelijk voor uitkwamen, dat zij gekomen waren om te strijden tegen het russische leger, en geenszins voornemens waren, om onverrigter zake naar hun land terugtekeeren. Volgens dat blad, was de verbittering tegen Rusland algemeen en moest het bijkans voor onmogelijk worden gehouden om de gemoederen ter neder te zetten, zonder tot den oorlog overtegaan. In Turkije gevoelde men zeer goed, dat men alleen niet bestand was om Rusland het hoofd te bieden. Men hield zich daar te lande echter overtuigd, dat de groote mogendheden Turkije niet aan deszelfs lot zouden overlaten, maar ten laatste eene natie zouden te hulp komen, die streed voor hare onafhankelijkheid, en tot den krijg was overgegaan op aansporing harer bondgenooten.

Het officiële dagblad van Konstantinopel geeft een breedvoerig verslag van de wapenschouwing, welke laatstelijk bij Unkiar-Skélessi heeft plaats gehad. Uit dat verslag blijkt, dat de Sultan door het egyptische contingent met uitbundige geestdrift is toegejuicht en zijne bijzondere tevredenheid heeft aan den dag gelegd over den goeden geest der manschappen zoowel, als over hunne bedrevenheid en uitrusting. De Sultan heeft de manschappen op eene indrukwekkende wijze toegesproken en bij die gelegenheid den ijver en werkzaamheid van *Abbas-bassa* hoogelijk geprezen. Als een blijk van de tevredenheid des Sultans, was aan de gezamenlijke egyptische manschappen eene verhooging van soldij gedurende eene maand toegekend.

— Hier ter stede is de aandacht steeds zeer gevestigd op de oostersche aangelegenheden en de middelen, welke zullen kunnen worden aangewend om eenen algemeenen oorlog te verhoeden. Het wordt bevestigd, dat de minister van Buitenlandsche-Zaken, de heer *Drouin de Lhuys*, onlangs deze hoofdstad heeft verlaten en het ontbreekt niet aan personen, die het vreemd vinden, dat thans, nu er zulke gewigtige gebeurtenissen plaats hebben, het hoofd der fransche diplomatie zich van hier verwijdert. Van goederhand wordt intusschen verzekerd, dat alleen zorg voor zijne gezondheid den genoemden staatsman heeft bewogen om eenige rust te nemen; — dat hij sedert lang reeds aan eene oogziekte lijdt, die, ten gevolge der vermoeijenissen van de laatste dagen, op eene bedenkelijke wijze is verergerd.

Onder de afwezige bewindslieden moet de heer *Fortoul*, het hoofd van het departement van Openbaar Onderwijs, worden genoemd. Tusschen dien bewindsman en eenige zijner ambtgenooten bestaat sedert een geruimen tijd reeds eene vrij sterke spanning, die in de laatste dagen zoozeer is toegenomen, dat het bestuur der zaken van het onderwijs *ad interim* is opgedragen aan den heer *Ducos*, omdat diens werkzaamheden, als minister van Marine, het minst in verband staan met die van den eerstgenoemden minister.

— Het Hof van Cassatie heeft een arrest gewezen, waarbij de heeren *de Coëtlogon*, *Viremaitre*, *de Planhol* en *Flandin*, de bekende corespondenten der buitenlandsche dagbladen, naar de vereenigde Kamers van dat hoogste regterlijke collegie worden verwezen, 't voor welk hunne zaak alsnu zal moeten worden behandeld. Sedert de heer *Dupin* zich te Clamecy zoo gunstig heeft uitgelaten over het vorige in het tegenwoordige Keizerrijk, is de aandacht weder meer dan vroeger op dien bejaarden staatsman gevestigd. Men gaat reeds zoover van te verzekeren, dat de heer *de Royer* tot senateur zal worden benoemd, waardoor aan de Regering de gelegenheid zou worden verschaft om den heer *Dupin* de vroeger door hem bekleedde betrekking van procureur-generaal bij het Hof van Cassatie terug te geven. Het ontbreekt immiddels niet aan personen, die eene zoodanige gebeurtenis niet waarschijnlijk achten en niet kunnen veronderstellen, dat de zaakgelastigde van het geslacht *Orleans*, die zich steeds als een warm voorstander der liberale beginselen en van de afscheiding der staatsmagten heeft doen kennen, eene plaats zal willen hernemen in een Geregtshof, 't welk thans als 't ware geroepen wordt om het beginsel te bekrachtigen, dat aan de post toevertrouwde brieven door de politie kunnen worden geopend en in beslag genomen.

'S GRAVENHAGE, 19 September.

Bij kon. besluit van 12 Sept., is aan den heer *J. M. L. Mispelblom Beijer*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend als plaatsvervanger van den kantonregter te Wijchen.

's GRAVENHAGE, 20 September.

In de bijeenkomst van de Eerste-Kamer zijn, onder voorzitting van den heer *Martens*, de geloofsbrieven van den heer mr. *J. A. Philipse*, als lid der Vergadering, onderzocht en in orde bevonden. — De heer *Philipse*, op nieuw door Z. M. tot voorzitter benoemd, heeft daarop deze betrekking met de volgende aanspraak aanvaard:

„ Mijne Heeren. Was de vereerende wijze, waarop ik onlangs door de Staten van Zuid-Holland tot lid van de Eerste-Kamer der Staten-generaal ben herkozen, mij bijzonder aangenaam, niet minder vereerend is het mij, door Zijne Majesteit den Koning ten derdenmale tot voorzitter van deze Kamer te zijn benoemd, en dit vernieuwd blijk van 's Konings vertrouwen te hebben mogen ontvangen.

„ Heb ik mijne heeren, in de afgeloopene zittingen het belang en het gewigt dezer zoo aanzienlijke betrekking van nabij leeren kennen, en tevens de vele bezwaren ondervonden, welke daaraan zijn verbonden, zoo betuig ik volgaarne, dat, indien het mij slechts eenigermate mogt gelukt zijn, de aan mij opgelegde taak naar den eisch te volbrengen, ik dit grootelijks aan uwe ondersteuning en aan uwe hulpvaardige medewerking zoude te danken hebben.

„ Gelooft echter niet M. H., dat ik nu zonder schroom weder in uw midden ben opgetreden; — integendeel gevoel ik, thans nog meer dan te voren, de moeijelijkheid der taak in al haren omvang, en het is even als vroeger, alléén in de hoop op uwe mij meermalen betoonde toegevendheid en welwillendheid, waarop ik steeds den grootsten prijs blijf stellen, dat ik trachten zal aan deze mijne nieuwe roeping te beantwoorden.

„ Van Z. M. den Koning mogten wij op gisteren bij de opening van de tegenwoordige zitting bijzonder gunstige en bemoedigende mededeelingen ontvangen, nopens den toestand van onze buiten- en binnenlandsche aangelegenheden, en zult gij, M. H., even als ik, met welgevallen hebben vernomen den voordeeligen staat onzer geldmiddelen, — de toezegging van nieuwe voorstellen tot voorgestelde delging van 's Lands schuld, — en het gegeven uitzigt op de gelegenheid tot het afdoen van belangrijke onderwerpen van wetgeving.

„ Mogen de welligt vele en gewigtige werkzaamheden, welke daaruit ook voor ons, M. H., kunnen voortvloeijen, met belangstelling door ons aangevangen en met uwe gewone zorg worden ten einde gebragt, en al onze daartoe aan te wenden pogingen strekken tot bevordering der belangen van ons dierbaar vaderland!

„ Hiertoe, M. H., zal ik van mijne zijde weder trachten onze vergaderingen met orde te leiden, en de bepalingen van Grondwet en Reglement van orde te helpen handhaven. Wilt gij, M. H., voortgaan mij hiertoe, met uwen bijstand, hulpvaardig ter zijde te staan en toch vooral mij met uw vertrouwen blijven vereeren.

„ Met den wensch, dat het God behage om aan mij de noodige krachten tot vervulling mijner pligten te schenken, en dat bovenal de zege des Allerhoogsten moge rusten op al wat in deze zitting tot welzijn van Koning en Vaderland door ons zal worden tot stand gebragt, verklaar ik de betrekking van voorzitter dezer Vergadering te aanvaarden."

De geloofsbrieven van de nieuw verkozen leden *v. Aylva v. Pallandt*, *v. Goltstein v. Oldenaller*, *v. Rijckevorsel*, *Borski* en *Bosch v. Drakestein*, zijn door eene commissie *ad hoc* onderzocht en in orde bevonden, behoudens het bewijs, dat de laatstgenoemde den vereischten eed heeft afgelegd.

De geloofsbrieven van de heeren *de Bruyn*, *Sassen*, *v. Swinderen*, *Cost Jordens*, *de Sitter* en *Villers de Pité* zijn almede door eene daartoe benoemde commissie onderzocht en voldoende bevonden, behoudens het bewijs van de eeds-aflegging door de heeren *de Bruyn* en *Sassen*. De toelating van de heeren *Cost Jordens* en *Villers de Pité* is echter aangehouden, tot dat zij zullen hebben overgelegd de verklaring van het niet bekleeden van met het lidmaatschap der Kamer niet vereenigbare betrekkingen.

De nieuw benoemde leden, voor zoo ver die tegenwoordig waren, hebben daarop zitting genomen.

Bij de Kamer zijn nog ingekomen adressen voor en tegen de wet op de kerkgenootschappen en tegen de sluiting van het kanaal van St. Andries. De heer *v. Dam* heeft begrepen, dat, vermits deze aangelegenheden haar beslag hadden erlangd, het overbodig was deswegens nog verslag te verlangen. De heeren *v. Rijckevorsel* en *v. Nispen* hebben een tegenovergesteld gevoelen ontwikkeld. Met 15 tegen 9 stemmen is daarop besloten, de adressen in handen te stellen van de commissie voor de verzoekschriften.

Na de loting voor de zamenstelling der Afdeelingen hebben de leden zich in dezelve vereenigd, ter benoeming van voorzitters en onder-voorzitters en van de leden der commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op 's Konings aanspraak.

In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden is het voorzitterschap bekleed door den heer *Luijben*, als den oudsten in jaren.

In deze vergadering is ingekomen een brief van den heer *van Voorst*, inhoudende, dat hij, de benoeming tot voorzitter van de regtbank te Haarlem aanvaardende, ophoudt lid der Vergadering te zijn, en zich aan geene nieuwe verkiezing verlangt te onderwerpen. Hij heeft zijne medeleden daarbij zijnen dank betuigd voor de door hen aan hem betoonde welwillendheid, met de verklaring, dat het aandenken aan zoovele kundige en vaderlandslievende mannen, als welke hij heeft leeren kennen, bij hem steeds levendig zal blijven; dat hij, door hun voorbeeld aangemoedigd, naar vermogen heeft getracht medetewerken tot de aanneming van onderscheidene

belangrijke wetten, bij de gewijzigde Grondwet van 1848 gevorderd; — dat hij wenscht, dat de Staten-generaal, in overleg met de Regering, zullen voortgaan, met, op de in dat jaar gelegde grondslagen, het gebouw onzer staats-instellingen optetrekken en te voltooijen, op dat de welvaart des vaderlands krachtdadig moge worden bevorderd; — de naam der nederlandsche natie, op het naauwst aan haren geëerbiedigden Koning verbonden, met eere blijve gehandhaafd, en de zegen der allerhoogsten daartoe op de werkzaamheden der Kamer moge rusten.

Deze brief is voor kennisgeving aangenomen, en zal aan den minister van Binnenlandsche Zaken worden medegedeeld.

Voor het opmaken van de lijst van drie candidaten voor het voorzitterschap is, bij de eerste stemming, daarop gebragt de heer *Boreel*, die al dadelijk 38 van de 47 uitgebragte stemmen heeft erlangd, en als *eerste* candidaat op de lijst is gebragt.

Voor den tweeden candidaat hebben bij de eerste stemming erlangd de heer *Gevers* 14; de heer *v. Rappard* 13; de heer *Groen* 8; de heer *v. Nispen* 4 stemmen, en zijn de verdere stemmen op andere leden verdeeld geweest. Bij eene tweede stemming heeft de heer *Gevers* 16 stemmen bekomen: de heer *v. Rappard* 12; de heer *Groen* 8 en de heer *v. Nispen* 3. Bij de herstemming over deze vier leden zijn uitgebragt op den heer *Gevers* 19 stemmen; op den heer *v. Rappard* 15; op den heer *Groen* 9 en op den heer *v. Nispen* 2. Bij de overstemming tusschen de beide eerstgenoemden hebben zich vereenigd op den heer *Gevers* 26, en op den heer *v. Rappard* 17 stemmen, en is de eerstgenoemde alzoo als *tweede* candidaat op de lijst gebragt.

Voor den derden candidaat zijn bij de eerste stemming uitgebragt op den heer *Luyben* 18 stemmen; op den heer *v. Rappard* 11, op den heer *Groen* 11; bij de tweede op den heer *Luyben* 19, op den heer *Groen* 17, op den heer *v. Rappard* 8; — bij eene herstemming op den heer *Luyben* 20, op den heer *Groen* 21 en op den heer *v. Rappard* 2, en bij de overstemming tusschen beide eerstgenoemden op den heer *Luyben* 24, en op den heer *Groen* 21 stemmen; met twee briefjes in blanco; weshalve de heer *Luyben* als de *derde* candidaat op de lijst is gebragt; — welke lijst Z. M. den Koning door eene commissie zal worden aangeboden.

'SGRAVENHAGE, 20 September.

Z. M. heeft de in 1850 benoemde commissie, tot nader onderzoek van de doelmatigheid en uitvoerbaarheid van het droogmaken van de Lauwerzee, eervol ontslagen, met dankbetuiging voor de bewezene diensten.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der dir. belast. en accijnsen te Giekerk, den heer *G. Plantema*.

Z. M. heeft benoemd bij het 2de regiment infanterie tot eersten luitenant *A. T. Engelbert v. Bevervoorde*; bij het 3de regiment tot kapitein 3de klasse *J. A. Ramdohr*; tot eersten luit.: *W. A. L. Nierdt*; — en heeft overgeplaatst bij het regiment grenadiers en jagers denkapitein *H. Benier*.

HAARLEM, 20 September.

Uit de verdere mededeeling der Javasche-courant, omtrent de beweging der nederlandsche scheepsmagt in de O. Indien, blijkt, dat Zr. Ms. fregat *Prins Frederik* naar de wateren van Celebes is vertrokken, om aldaar gestationeerd te blijven.

Zr. Ms. fregat *Prins Hendrik* heeft met het stoomschip *Vesuvius* een togt gedaan naar de westkust van Nieuw Guinea, en heeft in die streken alles in rust gevonden. De *Vesuvius* heeft vervolgens koers gesteld naar de Aroë-eilanden, terwijl het fregat in de baai van Amboina ten anker is gekomen. Ook de *Vesuvius* is in 't laatst van April derwaarts teruggekeerd.

Zr. Ms. brik *de Haai* heeft den 26sten Junij de station in de wateren van Riouw van de schonerbrik *Saparoea* overgenomen.

De schonerbrik *Ambon*, te Timor gestationeerd, heeft een togt gedaan naar Larentoeka en aldaar alles in rust gevonden.

De schoner-brik *Sylph*, behoorende tot de station der Moluksche-wateren, is in Mei naar de Xulla en Bangaai-eilanden vertrokken, om aldaar kennis te nemen van eenige door den Sultan van Ternate genomene maatregelen, ter verwisseling van ambtenaren.

De schoner *Argo* heeft in Junij, gedurende drie weken, de noord en westkust van Java onderzocht, doch geene vaartuigen, verdacht van zee- of strand-dieverij, ontmoet. De schoner *Aruba* is in 't laatst van Mei te Muntok aangekomen, ter vervanging van het schroef-stoomschip *Samarang*.

Het transportschip *Merwede* is met eenige Chinezen naar Suriname gezeild. Het transport schip *Prins Willem Frederik* is den 23sten Junij uit Nederland ter reede van Batavia aangekomen.

Het stoomschip *Gedeh* is naar de stations van Makassar en Banjermassing gestevend, om langs Banjoewangi, te Soerabaija terug te komen. De *Hekla* is dezer dagen in gereedheid gebragt, om naar Nederland terugtekeeren. Het ijzeren stoomschip *Suriname*, naar de noordelijke Spermondes vertrokken, ter opsporing van zeeschuimers, heeft het onbewoonde eiland Dondonbalie bezocht, en aldaar zes menschen gered, die, vervolgd door zeeroovers, derwaarts waren gevlugt, en gedurende 20 dagen hadden geleefd van boombladeren en eenige schelpvisschen. Vervolgens heeft dit schip de Samtella-eilanden aangedaan, en is het, zonder roovers te kunnen ontdekken, den 13den Junij op de station teruggekomen. Het schroefstoomschip *Samarang* was, na eenige dienst op de rivier van Palembang te hebben verrigt, en de bewaking van de oostkust van Sumatra aan de *Aruba* te hebben overgedragen, met den meesten spoed naar Sambas gestevend, ter versterking van de scheepsmagt op de westkust van Borneo.

— Uit Palembang, 30 Junij, wordt gemeld, dat daar eene gewenschte rust heerschte. — De over de Ampat-Lawang te Tebing-Tingie aangebragte tijding van onrustige bewegingen in de afdeeling Benkoelen, scheen in eerstgenoemd landschap ongunstig te werken. Het gerucht liep, dat eenig volk zich derwaarts begeven zou, om zich bij de oproerigen te voegen. Er werden weder pogingen aangewend om in de Marga Hoeboe Poeding (Ampat-Lawang) de rust te verstoren; aldaar zouden eenige meisjes en vrouwen zich tot poeijang hebben opgeworpen; doch de hoofden trachtten dit tegentegaan. — Radja *Tiang Alam* hield zich in de Lintang Kirie op, waar hij zijne verstandhouding met de slechtgezinden trachtte voorttezetten.

In sommige streken van Java hebben de zware regens in Junij schade aan de gewassen gedaan. In de afdeeling Grobogan en het zuidelijk gedeelte van Damak zijn de rijst-aanplantingen daardoor verwoest. Te Soerabaya hebben de meeste suiker-fabriekanten moeten ophouden met malen, omdat het riet zeer waterachtig en niet goed rijp was. De binnenwegen zijn daar ook voor het vervoer tijdelijk ongeschikt.

HAARLEM, 20 September.

De telegraaf meldt dat in de londensche *Times* de bewering van het fransche *Journal des Débats*, alsof de britsche Regering instructien naar haren gezant te Konstantinopel zoude hebben gezonden, om den Sultan het onvoorwaardelijk aannemen van het Weener bevredigings-ontwerp aanteraden, bepaaldelijk wordt tegengesproken.

Op den 19den September zijn te Rotterdam, volgens gedane aangifte, door de heerschende ziekte aangetast 52 personen; hersteld 15; overleden 37 personen.

— In het officiële blad der Belgische Regering, den *Moniteur*, van den 17den dezer, leest men, dat het belgische Rijks-archief dezer dagen verrijkt is met een stuk van groote waarde: — een door *Balthasar Gerards*, den moordenaar van Prins *Willem I van Oranje*, eigenhandig geschreven verhaal van dien moord.

Wij vernemen, dat dit stuk in handen geweest is van bevoegde beoordeelaren hier te lande, maar dat deze, schoon de oudheid van het stuk erkennende, op goede gronden gemeend hebben het niet anders te kunnen beschouwen, dan als een gelijktijdig afschrift der oorspronkelijke confessie van *Balthasar Gerards*, wier inhoud algemeen bekend is. (*Staats-Cour.*).

— Verl. zaturdag is van de werf *Casimirus*, van den scheepsbouwmeester *C. de Graaf*, te Amsterdam, te water gelaten het brikschip *Quirina en Anna*, gebouwd voor rekening van de heeren *Aberson en van Leeuwen*, groot ongeveer 460 lasten.

— De *Leydsche Cour.* meldt, dat de werkzaamheden op de landerijen in den Haarlemmermeer-polder van den heer *v. Voorst* snel vorderen. Reeds zijn 5 à 600 werklieden aan den arbeid, en dit getal zal eerstdaags tot 800 stijgen. Bijna de geheele partij van de 573 bunders zal, bij gunstig weder, nog vóór November met koolzaad en rogge bezaaid worden. — De 125 bunders van den heer *C. M. Bronkhuijze* zullen eerstdaags geheel met koolzaad bezaaid zijn.

— Uit Almelo wordt, ten bewijze dat de zaak der afschaffing van den sterken drank in het vaderland veld wint, gemeld, dat dezer dagen te Delden eene Algemeene Vergadering van leden, correspondenten en besturen van Afdeelingen der Afschaffings-vereeniging in die streken heeft plaats gehad, in welke over de meest doeltreffende middelen om het schromelijk misbruik van sterken drank ook in Twente te keer te gaan, is geraadpleegd, terwijl men zich meende te mogen vleijen, dat deze belanglooze pogingen geenszins door de uitkomst zouden worden beschaamd.

— De pleidooijen voor de regtbank te Amsterdam in de zaak van de stad Leyden tegen den Staat, betreffende den eigendom van den grond van het Haarlemmer-meer zijn bepaald op 15 November aanstaande.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

20 *September* 1853. — 4½ *ure.*

		van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½ pct.	62⅝	¾	62⅝
" "	3 "	75½	⅝	75½
" "	4 "	91 7/16	½	91 7/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½ "	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½ "	—	—	—
Oost-Indische Keening. .	4 "	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.		—	—	—
Leen. " " .	4½ pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½ "	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3 "	—	—	—
" . . .	4½ "	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5 "	108⅛	—	—
" " 1828/1829.	5 "	—	—	—
Certificat. 1831/1833.	5 "	—	—	—
" " 1840	4 "	93	—	—
" bij Stieglitz. . .	4 "	—	—	—
" " " N. .	4 "	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6 "	—	—	—
Certific. van " . .	6 "	74¾	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*	160¼	—	—
Obligatiën	4 pct.	86¼	—	—
SPANJE, Obligatiën	1 "	22⅜	9/16	22 7/16
"	3 "	—	—	—
" Binnenl. . .	3 "	42½	—	—
Amortisable		5 1/16	—	—
Bew. Coupon		5 13/16	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5 pct.	86¾	—	—
" " " . .	4 "	—	—	—
" Metalliek . .	5 "	81 5/16	½	—
" " N. . .	5 "	94 7/16	¾	94⅝
" " . .	2½ "	41⅞	42 1/16	—
BELGIE, ...	2½ "	—	—	—
Rothschild, ...	2½ "	52⅜	½	52⅜
"	4½ "	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5 "	98⅛	—	—
" " £ 200	5 "	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	3 "	39⅜	½	39⅜
" defired	3 "	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5 "	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½ "	77	¼	77
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾ "	35	36½	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼ "	21¼	5/16	onbep.
MEXICO, Oblig. 1851	3 "	24 3/16	¾	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.		4⅝	11/16	—

Ned. Bank 5 pc. 117. Aandeelen Haarlem.-meer 5 pc. 100⅞. Rusland cert. adm. Londen 4½ pc. 99¼. Oostenrijk Metall. La B. 5 pc. 94⅝. Denemarken obl. Londen 5 pc. 104. Brazilie geldl. 1843 van £ 100 5 pc. 99⅜. Columbia Equador 4 à ⅛. Venezuela obl. uitgest. 15 1/16 à ⅛. Grenada obl. uitgest. 9 3/16 à 7/16. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & Co.* 5 pc. 88 l. no. Orig. Amer. Bank 4 3/16 à ⅜. — Beleening 2½. Prolongatie 2½ à 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit

Tot Nut des Obligatie-Handels.

BOON HARTSINCK, Pres.

De beurs was heden over 't algemeen iets flaauwer gestemd. Alleen 5 pc. n. met. zijn goed prijshoudend gebleven.

MADRID, 16 September. De 3 pc. 43⅞; 1 pc. 23⅜.

WEENEN, 19 September. De 5 pc. metall. 93½; zilver 9½.

LONDEN, 20 September. De 3 pc. gecons. resc. 95¾ à ½. Mexico 25⅝. Peru 78½. Spanje 1 pc. 22⅞; dito 3 pc. 47.

PARIJS, 19 September. De 3 pc. renten 77 fr. 20; 4½ pc. 101 fr. 75. Spanje 3 pc. binn. 42½; 1 pc. 22¼.

ANTWERPEN, 19 Sept. Belgie 2½ pc. 55½. Spanje 1 pc. 22 3/16.

MARKTBERIGTEN.

Den 20sten September is te Amsterdam verkocht van *tarwe* 130 ℔ bonte Poolsche *f* 320, *f* 325; 128 ℔ idem *f* 310; — van *rogge* 116 ℔ gedroogde *f* 235.

ROTTERDAM, 19 September. *Tarwe*: Zeeuws., Vlaams. en Overm. weinig ter markt en belangrijk hooger, de beste jar. van *f* 12,50 tot *f* 14; mindere van *f* 11,50 tot *f* 12,25; afwijkende van *f* 10 tot *f* 11; nieuwe dito van *f* 12 tot *f* 14 naar deugd; Pools. en roode mede schaarsch en tot verhoogde prijzen; 155, 158 p. witb. Pools. *f* 425, *f* 435; 155 p. puike o. dito *f* 435; 160 p. o. Hoogl. Kleefs. *f* 425; 160, 162 p. n. dito *f* 425, *f* 432; 159 p. jar. Kleefs. *f* 420; 160 p. dito Bovenl. *f* 420, *f* 425; 162 p. n. dito *f* 428; 161 p. dito Ris *f* 425, *f* 428, *f* 430. *Rogge*: n. Overm., Zeeuws. en Vlaams. 25 cts. hooger, *f* 8,75 à *f* 9,75; andere soorten ook hooger; in entr. 146 p. Odessa *f* 255; 145 p. Eupatoria *f* 250; 141 p. o. Arch. *f* 235; in cons. 152 p. Frans. *f* 270; 144 p. dito *f* 250, *f* 260; 145 p. Enpatoria *f* 255; 142 p. jar. Arch. *f* 250. *Gerst*: Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter *f* 6,20 à *f* 6,70; dito zomer *f* 5,90 à *f* 6,30. *Haver*: Zeeuws. en Inl. korte *f* 3,25 à *f* 4,50; dito lange *f* 2,90 à *f* 3,50. *Boekweit*, op 140 p.: n. Noord-Brab. *f* 215, *f* 218; dito Rijn *f* 215; grove Frans. *f* 180, *f* 185, *f* 190. *Erwten*: Zeeuws. groene *f* 8,50 à *f* 9,50; groote dito *f* 10 à *f* 11,25; dito witte *f* 8 à *f* 9. *Boonen*: n. Zeeuws. en Walch. bruine *f* 11,50 à *f* 14; dito paardenboonen *f* 7 à *f* 7,50. *Koolzaad*: Zeeuwsch gestort £ 66; dito in zakken £ 65; Vlaams. gestort £ 67; Flakkeesch in zakken £ 64.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 20 September. Den 19den dezer in Texel binnengekomen: *Onkel*, Ghristiansen, Ismail; *Gustav Friedrich*, Hansen, Taganrog; de stoomb. *Earl of Auckland* en *Diana*, beiden van Londen; *Merchant Packet*, Robinson, Newcastle; *Trio*, Summers, Sunderland; *Minima*, Visser en *Emerald*, Ford, beiden van Jarmouth; *Margretha Jantina*, de Boer, Dantzig; *Hendrika*, Nieboer, Stettin; *Fortuna*, Jacobsen, Fredrikstad; en uitgezeild: *Ambrosia*, Gjersoe, Tonsberg. Wind w.

Den 19den dezer in Helvoet binnengekomen: *Johanna Louisa*, Kerkstra, Samarang; *Roelfina Geerdina*, Loman, Triest; *Vereeniging*, van Vliet, Bilbao; de stoomb. *Batavier*, Londen; *Zephyr*, Darg, Liverpool; *Elisabeth*, Beverly, Newcastle; *Albatros*, Brown en *One*, Farrow, beiden van Sunderland; *Geertruida*, Tunteler, St. Petersburg; en uitgezeild: *Sabina*, Todd, Dublin; *Coral*, Cracknell, Ipswich. Wind n. w.

Den 17den Julij te Batavia binnengekomen: *Jan van Hoorn*, Bouten, China; 21 dito *Herman de Ruiter*, Feynt, Liverpool; *Nehalennia*, Staal qq., Sydney N. Z. W.; en uitgezeild: 10 Julij *Rembrandt van Rijn*, Grivel; 21 dito *vier Gebroeders*, van der Meulen, beiden naar Amsterdam: *Ternate*, Cars Tz. en *Vriendschap*, Schuchard, beiden naar Rotterdam; voor 25 dito *H. Vincentius de Paulo*, Leeflang, Schiedam.

Den 6den Julij in Straat Sunda: MERWEDE, ned. transp. schip, luit. van Vreeland, Batavia naar Suriname; 7 dito *Anna*, Cramer, Panaroekan naar Dordrecht; 8 dito *van der Palm*, Ogterop, Batavia naar Rotterdam; 10 dito *Loopuit*, Bouwmeester, Batavia n. Schiedam.

Den 14den Julij te Sourabaija binnengekomen: *Schoon Verbond*, Veenstra, Amsterdam.

Den 1sten Julij van Tjilatjap uitgezeild: *Jan van Galen*, de Boer, Rotterdam.

Den 16den Julij van Cheribon uitgezeild: *Dankbaarheid aan de Nederl. Handelmaatschappij*, Kroll, Nederland.

AMSTERDAM, 19 September. Het schip *Immagonda Sara Clasina*, kapt. Snoek, van hier naar California, te Rio de Janeiro binnengeloopen, had, volgens brief van daar van 13 Aug., de masten gebroken, stengen en raa's verloren en meer andere schade bekomen.

Het schip *Henriette*, kapt. van der Veen, van Cardiff naar Panama, te Rio de Janeiro binnengeloopen, was 24 Jan. van Cardiff vertrokken en reeds op de hoogte van Kaap Hoorn aangekomen, van waar het teruggestormd was; schip en tuig hebben veel geleden en zou moeten lossen om nagezien te worden,

221ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der derde Klasse.

2de Lijst. No. 15108, een prijs van *f* 5000. No. 10370, een prijs van *f* 1250. No. 7325, 7398, 10321 en 19815, ieder een prijs van *f* 1000.

Door predikanten en ouderlingen der nederd. hervormde gemeente te Amsterdam is, ter vervulling der vacature, veroorzaakt door het emeritaat van den wel-eerw. heer Dr. *D. H. Wildschut*, de navolgende nominatie uitgebragt: zestal: Dss. *H. Uden Masman*, pred. te Meppel; *J. Witkop*, pred. te Zutphen; *T. A. Fruin*, pred. te Dordrecht; *T. K. M. von Baumhauer*, litt. en theol. doct. en pred. te Geervliet; *J. P. Stricker*, theol. doct. en pred. te Dordrecht; *J. P. de Keyser*, pred. te Arnhem, met het lot tegen *J. W. H. Begemann*, pred. te Gouda. Drietal: Dss. *H. Uden Masman*, *J. P. Stricker* en *J. P. de Keyser* met het lot tegen Ds. *J. Witkop*.

KENNISGEVING.

DE BURGEMEESTER VAN HAARLEM doet te weten, dat door den Raad dier Gemeente in zijne Vergadering van den 14den September 1853 zijn benoemd tot Leden

Der Commissie van Finantiën:

De Heeren Jonkhr. *L. J. Quarles van Ufford*, Voorzitter.
W. van der Breggen,
E. Brink,
N. J. A. Travaglino en
Mr. *A. A. del Court van Krimpen*.

Der Commissie voor het ontwerpen der Strafverordeningen, naar aanleiding van Art. 166 der Gemeente-wet, waarvan de Burgemeester Voorzitter is:

De Heeren Mr. *P. Elias*,
Mr. *F. G. Fontein*,
Mr. *A. A. del Court van Krimpen* en
Mr. *P. Fiers Smeding*.

Der Commissie wegens de ontwerpen en voorwaarden van Aanbestedingen, naar aanleiding van Art. 142 der Gemeente-wet:

De Heeren *W. van der Breggen*, Voorzitter.
P. H. Schultz en
G. C. Joekes.

Der Commissie voor de Verzoekschriften:

De Heeren *J. de Breuk*, Voorzitter.
Mr. *C. Gerlings* en
J. N. van den Broek.

Der Commissie voor de Fabricage, waarvan de Wethouder *N. J. A. Travaglino* Voorzitter is:

De Heeren *W. van der Breggen*,
P. H. Schultz,
G. C. Joekes en
P. A. van Asperen van der Velde.

Der Commissie voor den Hout en de Plantsoenen, waarvan de Burgemeester Voorzitter is:

De Heeren Mr. *F. G. Fontein* en
Dr. *J. G. S. van Breda*.

Haarlem, den 16den *September* 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DE BRUYN KOPS.
De Secretaris,
H. J. GERLINGS.

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.

Aan de Leden en Inzenders wordt berigt, dat de ALGEMEENE VERGADERING en TENTOONSTELLING van LANDBOUW te *Dordrecht*, om de tijdsomstandigheden, tot nadere kennisgeving wordt **uitgesteld.**

Rotterdam, De algemeene Secretaris,
19 *September* 1853. D. R. GEVERS DEYNOOT.

---

* * *

L. S.

De ondergeteekende heeft gemeend, dat het, bij het vernieuwd uitbreken der ***Cholera Asiatica***, welligt niet ongepast zoude zijn, te herinneren aan zijne opmerking, thans twee en twintig jaren geleden breedvoerig geplaatst in de *Haarlemsche Courant* waarbij hij, het meer dan gewoon (hoewel altijd betrekkelijk *matig*), dagelijksch gebruik, van **GOEDEN ROODEN WIJN**, bij eene overigens *geregelde* levenswijze aanprees, als het beste en misschien eenige voorbehoedmiddel tegen deze vreesselijke ziekte, hetwelk hij zoo wel in verschillende streken van Indiën, als later in Nederland, door menigvuldige ondervinding, als genoegzaam onfeilbaar had leeren kennen.

Groenlo, Sept. 1853. VAN DISSEL Jz., M. D.

*** Vijfentwintigjarige Echtvereeniging van
Bloemendaal, C. van WILLIGENBURG
21 September 1853. en
S. C. SADELAAR.

*** Getrouwd:
Nieuwleusen, J. A. SMIT,
15 September 1853. van *Zwartsluis*, en
J. WOLTERINK.

*** Getrouwd:
'sBosch, W. F. van der SCHUYT
15 September 1853. en
Algemeene kennisgeving. J. H. A. KLOPPENBURG.

*** Getrouwd:
Jhr. J. A. H. C. van DOORN
en
Jongvr. D. H. SNOUCK HURGRONJE.
Middelburg, den 16den September 1853.

*** Getrouwd:
Meppel, JAN BRUYN Dz.,
18 September 1853. van *Wormerveer*, en
JANSJE van STEENWIJK.

*** Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *M. TWISS, SOERMONDT.*
Utrecht, 16 September 1853.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *G. C. TEN CATE HOEDEMAKER*, geliefde Echtgenote van
BAREND GORTER.
Almelo, 18 September 1853.

*** Assen, 19 September 1853. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe *S. L. WESTRA*, geboren *VAN HOLTHE.*

*** Heden nacht beviel door Gods goedheid voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *HENRIËTTE KÜHN*, geliefde Echtgenoot van
Utrecht, F. W. L. TYDEMAN,
18 Septemb. 1853. Offic. van Gez., 2e Kl.
Eenige kennisgeving.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *M. J. VAN DER LAAN VAN LITH.*
Castricum, den 19den September 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON *A. J. MAKS*, geliefde Echtgenoot van
Haarlem, A. REEKERS.
19 September 1853.

*** Heden overleed, tot bittere smart van mij, en van haar, met wie hij hoopte door den band des huwelijks eerlang te worden vereenigd, op 25jarigen ouderdom, de Heer Mr. ANTHONIJ EWOUD SICHTERMAN, hartelijk beminde Zoon en eenig Kind van
SICHTERMAN van de BRAKE.
Brake, (bij *Obergum*), 14 September 1853.

*** Heden overleed tot diepe droefheid van mij en hare verdere betrekkingen, in ruim 59jarigen ouderdom, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote WALBURG MAGDALENA JACOBA van BARNEVELD, aan de gevolgen van eene hevige zenuw-beroerte.
Hattem, R. H. SOUMAN.
14 September 1853. Algemeene kennisgeving.

*** Zutphen, den 14den September 1853. Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 87 jaren, de Hoog-Edel-Gestrenge Heer GUSTAAF ADOLPH de FALCK, Oud-Kapitein ter Zee, Ridder der Koninklijke Zweedsche Militaire Orde van het Zwaard.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne hartelijk geliefde Dochter NEELTJE CORNELIA, in den ouderdom van bijna 50 jaren.
Zierikzee, M. van den THOORN,
15 September 1853. Wede. *F. Pleyte.*

*** Heden overleed onze hartelijk geliefde jongste Dochter SARA MARIA, in den nog jeugdigen leeftijd van 17 jaren en 9 maanden, diep betreurd door ons, hare Zuster, Broeders en verdere Betrekkingen.
Leyden, A. P. van DISHOECK.
15 September 1853. M. J. van DISHOECK,
Den ADEL.

*** Heden overleed na eene langdurige ongesteldheid, voorzien met de H. H. Sacramenten der Stervenden, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer HERMANUS van MEURS, in den ouderdom van drie en zestig jaren.
Utrecht, Wed. van MEURS,
16 September 1853. geb. VERHEUL.

*** Na een smartelijk lijden van ruim drie maanden, overleed heden, in den ouderdom van 56 jaren, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, Mejufvrouw HILLIGJE HARTGERS, met wie ik bijna 29 jaren door den Echt mogt vereenigd zijn. J. van SETTEN.
Zwartsluis, 16 September 1853.

*** Heerenveen, 17 September 1853. Na een langdurig en smartelijk lijden, werd heden middag te 4½ ure uit onze liefdearmen gerukt, onze jongste geliefde Zoon ARJEN, in den jeugdigen leeftijd van 5 jaren en 10 maanden. A. BINNERTS, Notaris.
F. BINNERTS — de VRIEZE.

*** Heden overleed, na een kortstondig doch hevig lijden, in den ouderdom van 27 jaren, WILHELMINA ARNOLDA HARMSEN, geliefde Echtgenoot van
Ruurlo, H. P. SCHUURING.
17 September 1853.

*** Heden overleed, aan eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 27 jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, AGATHA MARIA SCHNEITHER, mij nalatende een Dochtertje van vijf weken.
Rotterdam, A. MEES R.Azn.
18 September 1853.

*** Heden overleed op het onverwachtst mijne innig geliefde Echtgenoote, JOHANNA MARIA ten CATE, in den ouderdom van 33 jaren, mij nalatende drie Kinderen, van welke de jongste voor elf dagen het levenslicht zag. H. HAGA.
Oldeboorn, 17 September 1853.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, tot mijne diepe droefheid, aan de gevolgen eener kortstondige ziekte, in den ouderdom van 58 jaren, na voorzien geweest te zijn van de H. H. S., mijn innig geliefde Echtgenoot FRANCISCUS XAVERIUS SCHRIMPF, in leven Piano Fabrikant.
'sGravenhage, C. M. BERGMANN,
18 September 1853. Wed. *F. X. Schrimpf.*
Strekkende tot algemeene kennisgeving.
NB. De Fabrijk zal op denzelfden voet voortgezet worden.

*** Heden is ontslapen mijn waarde Vader JAN IZAÄK WOLTERBEEK, Med. Doctor en rustend Hoogleeraar aan de *Utrechtsche* Hoogeschool, in den ouderdom van bijna 80 jaren.
De hooggeschatte overledene heeft mij opgedragen, zijnen opregten dank te betuigen aan zijne geachte Stadgenooten en Vrienden voor het vereerend vertrouwen en de toegenegene vriendschap, welke hij gedurende zoo vele jaren heeft mogen genieten.
Utrecht, J. G. W. WOLTERBEEK.
19 September 1853.

*** Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, bij het overlijden van onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw Wed. *A. van Duyne*, betuigen wij onzen welmeenenden dank. P. VARKEVISSER.
Scheveningen, M. E. VARKEVISSER,
19 September 1853. Van DUYNE.

*** De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. Wm. BORSKI adverteren, dat, in overeenstemming met hunne voorloopige kennisgeving, op den 15den September, ten overstaan van den Notaris Mr. J. COMMELIN en Getuigen, ter aflossing zijn **UITGELOOT** de navolgende **645 STUKS** der onder hunne Administratie uitgegevene Certificaten van 5 pCts. *Russische Inscriptiën*, 4de Serie, betaalbaar in Zilver Roebels, te weten: Nos.

52	11869	13215	28063	15110	28781	19233	17297
15262	17433	5932	5576	21082	18486	14122	15308
19443	26181	7143	16072	15515	27319	9170	23350
15151	22380	10972	24169	11320	18066	27751	22600
10812	26076	12698	12363	10906	7032	19093	28812
12603	216	24973	9362	18850	12982	26125	8147
6656	28612	6841	21429	8016	25472	6823	11541
3757	5020	22728	19349	25138	12463	26816	27139
3079	10122	1967	26472	24039	23631	5116	16541
6290	24954	18600	11004	20583	10704	24593	21394
18299	23206	3906	26951	9862	12373	22418	21223
1226	9106	15348	5512	11084	21606	16796	27463
270	16495	25536	19795	8349	25620	15951	107
24199	12456	27004	28719	24006	5154	11977	23074
23574	18789	3764	20437	23216	1393	19353	2694
18706	13122	14173	28518	12553	5240	20447	964
9135	26787	24825	7939	19260	3630	25448	9756
14765	9200	8726	24980	4418	12295	16410	25784
25489	27892	19237	14311	16441	5252	23229	16576
10269	16305	2502	1303	10720	25246	18781	15763
8323	25609	23324	11801	20393	2697	11879	15063
27842	21986	21636	2728	28123	8917	20502	12586
23190	13554	9744	12006	21448	5060	23893	10550
16616	23291	12365	4202	218	4392	17156	12464
7150	15028	25668	18888	780	4900	27933	23406
15431	20281	29001	8155	16177	7450	1382	4596
19793	4836	7895	15978	12871	4042	8030	26373
26769	13980	22027	18229	4337	5042	12557	17406
10360	340	9940	27416	26218	6310	12506	11487
21827	11222	5667	7246	9378	8927	2907	17738
9211	15693	1604	[illegible]	24450	5658	11007	16759
12420	28972	22698	[illegible]	25349	[illegible]	23314	441
10167	21186	5650	24047	25665	9018	10917	24848
15393	2667	19618	[illegible]	20589	2648	15816	27400
23141	18178	28334	3220	11736	[illegible]	17184	15739
18760	10359	9020	23662	12082	3872	550	12014
10025	1241	24315	13032	27259	27325	6937	10437
18263	18209	12265	11013	14537	13763	9752	27533
18435	18424	11587	26755	2629	11233	21217	25242
17563	16890	7598	10199	3462	4500	26240	6236
18505	18598	23563	13154	2908	23410	10496	16793
27482	15605	13507	25257	8893	17904	25878	23484
28337	9920	17511	24536	18712	27584	7587	24380
1207	21219	8338	332	19175	23966	12771	18499
10871	13179	25947	9422	25110	28646	19122	18591
6167	27468	21413	13597	18395	21883	28532	10047
24602	18006	1212	12292	8059	8027	1657	25704
24041	7618	8423	11196	20672	18873	17256	19810
28529	378	12194	25222	19049	3131	595	28501
3167	28856	6450	24048	10453	19255	21333	25077
11557	8082	14433	27459	12985	6905	5319	9047
13346	14656	8993	22554	15863	15173	20488	15161
11312	4933	28694	24284	20260	3069	13431	26556
9455	16217	19577	17739	26099	8095	3805	11021
21300	13772	23127	23706	2049	19960	17847	11953
9214	7225	11445	20930	3492	26061	15503	2795
11684	25479	11303	27062	19272	19425	9789	4325
20845	22347	2581	17003	2471	28634	449	13962
7806	3337	12430	20884	14436	20794	16239	17480
17264	12273	9726	22593	7718	10448	13427	18136
14438	18910	17407	23868	11457	10411	2811	542
18862	21163	28552	21897	2170	10506	12324	21166
25466	20318	18742	11421	26698	28124	1734	25527
7106	6821	28267	25243	28264	12254	28530	1419
14423	14796	24651	25791	9000	15553	7538	12165
20587	16461	7984	4180	17107	3250	17772	3235
11290	10507	20678	18689	17014	13916	28563	145
20265	16401	27679	17346	1790	20108	9333	9980
2735	24348	11905	6855	13150	8620	5424	7014
26983	9370	10739	16533	25738	13172	21034	11510
13001	3876	18812	1621	18124	13855	18411	27956
23389	20359	13249	19308	5021	11178	15757	22827
453	18327	12235	24794	3088	18164	2095	18922
2555	7981	24442	17485	16554	15030	2168	22442
23533	9089	5728	5472	22321	4245	20216	1454
25854	2036	11828	25849	16112	19184	3324	20674
14937	11883	15629	4067	22520	25289	11658	15387
3192	24685	7946	19654	28121	3989	16014	17227
19316	10604	9174	26975	7522	26817	3381	3502
28809	10914	13643	24985	25025	8021	2681	7296
4297	10670	13733	796	1936			

Wordende de Houders dezer Certificaten uitgenoodigd, om dezelve, voorzien van al de nog niet vervallene Coupons (die van 1/13 November eerstkomende, welke ter zijner tijd op de gewone wijze zal worden betaald, echter uitgezonderd), met het Bewijs ter bekoming van Nieuwe Coupons, gedurende de maand October, ten Kantore dezer Administratie, alwaar daartoe des Maandags, Dingsdags en Donderdags, van 10 tot 1 ure, zal worden gevaceerd, te doen inwisselen tegen *Renversalen*, en alzoo de Administratie in staat te stellen, om de voor de ingetrokkene Certificaten te ligtene uitgelote *Originele Bewijzen van Inschrijving* tijdig naar *St. Petersburg*, ter incassering van het Kapitaal, te kunnen opzenden, zullende het zuiver bedrag der daarvoor uit *St Petersburg* overgemaakte Remisen, na ontvangst derzelve, worden uitbetaald op denzelfden voet en wijze, als bij de gewone Halfjarige Interest-betaling plaats heeft, en waarvan nadere aankondiging zal worden gedaan.

Zullende de Houders der uitgelote Certificaten, die gemelde tijdige inlevering mogten hebben verzuimd, zich zelven te wijten hebben, dat het beloop der aflossing van Kapitaal, ten gevolge der verordening van de Russische Keizerlijke Commissie van Amortisatie, eerst later aan hen zal kunnen worden uitbetaald, en wel met gemis van Renten, die met 1/13 November eerstkomende op de uitgetrokkene Nummers geheel ophouden.

Blijvende echter aan elken Houder der uitgelote Certificaten het vermogen, om gebruik te maken van de bepalingen, vervat in Art. 10 van het Berigt van Oprigting dezer Administratie, waartoe mede op gemelde dagen en uren zal worden gevaceerd.

Amsterdam, 16 *September* 1853.

*** Men verlangt met 1 November: Een ONDERMEESTER, van den 3den of 4den rang. Bedrevenheid in Zang en Teekenkunde, zal tot aanbeveling strekken.
Brieven *franco*, onder Lett. H., bij den Boekhandelaar J. de ROOY, te Delft.

*** Men verlangt op een bloeijend Instituut, tegen een salaris van *f* 400 à *f* 500: Eenen SECONDANT, (P. G.), voor het onderwijs in de Meet-, Stel- en Rekenkunst, volgens de werken van de H. H. *Badon Ghyben, Strootman* en *Kempees.* Brieven *franco*, onder Lett. D., aan J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem, met opgave van ouderdom en van den tijd, dat men in functie kan treden.

*** Benoodigd een bekwaam eerste of tweede Protestantsch SECONDANT, voorzien van goede testamonia, tegen salaris naar verdiensten. Brieven *franco*, onder Letter L., aan de Boek-, Papier- en Kunsthandelaars A. CRANENDONCQ en ZOON, te Nijmegen.

*** Er wordt gevraagd een Man, van de P. G., die voldoende bewijzen van goed gedrag en bekwaamheden kan overleggen, om als MEESTERKNECHT in eene groote *Boomkweekerij* te kunnen optreden.
Men gelieve zich met eigenhandige Brieven, die ook moeten bevatten de opgave van ouderdom, en of men getrouwd of ongetrouwd en met of zonder Kinderen is, *franco* onder Letter K, te adresseren bij den Boekhandelaar P. N. van KAMPEN, op het Singel te Amsterdam.

*** Een JONG MENSCH, van de H. Godsdienst, oud 23 jaren, welke verscheidene jaren op een Kantoor van Directe Belastingen en Accijnsen werkzaam is, wenschte zich als zoodanig verplaatst te zien. Heeren Ontvangers hierop reflecterenden, vervoege zich met *franco* Brieven onder de Letters C. E. bij den Boek- en Papierhandelaar J. J. H. KEMMER, te Utrecht.

*** Een JONG MENSCH, van zeer gezond gestel, theorethisch en practisch gevormd voor het vak der *Bouwkunde*, zoekt eene plaatsing waar hij de verkregene kundigheden met vrucht in beoefening kan brengen. Hierop reflecterenden worden verzocht zich *franco* te adresseren, onder Letter M., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** GRUTTERS-LEERLING.
In eene drukke *Grutterij*, wordt bij fatsoenlijke Lieden, in een zeer aangenaam gelegen Stadje, de gelegenheid aangeboden tot plaatsing van een LEERLING, tegen betaling van een matig Kost- en Leergeld. Adres *franco*, Lt. G., aan het Hulp-Postkantoor te Borculo.

*** REIZIGERS,
genegen zijnde zich te belasten met den verkoop van eenige Artikelen, tot het vak van KANTOORBEHOEFTEN behoorende, adresseren zich met *franco* Brieven, onder Letters K. A. N., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem.

*** Eene Prot. Geldersche JUFVROUW, van goede Familie, 26 jaren oud, wenschte gaarne in eenige betrekking geplaatst te worden, hetzij tot assistentie eener Huishouding met of zonder Kinderen, of tot Gezelschap eener Dame. Bij minzame behandeling zal men zich met een gering Salaris vergenoegen. Men gelieve zich te adresseren met *franco* Brieven onder Lett. A. bij A. HOOGENBOOM, Boekhandelaar te Amsterdam.

*** Men vraagt op een der grootste Dorpen van Zeeland, om *dadelijk* derwaarts te vertrekken: Eene JUFVROUW, van middelbare jaren, die zich in staat gevoelt om drie Kinderen (nu van 5 tot 9 jaren oud) onderwijs te geven, en tevens genegen is, om, bij ongesteldheid der Moeder, de zorg voor het Huishouden op zich te nemen. Van welwillende bejegening kan men zich verzekerd houden. Hierop attenderenden worden verzocht zich met eigenhandige en *vrachtvrije* Brieven onder Letter A, of in *persoon* te adresseren aan den Heer W. BEETS, Boekverkooper te Delft.

*** Bejaarde Lieden, die een aangenaam Landgoed niet ver van Utrecht, des *Winters* en *Zomers* bewonen, verlangen tegen November a. s.: Eene fatsoenlijke Protestantsche JUFVROUW, van middelbaren leeftijd, geschikt voor het geheele Bestuur eener kleine Huishouding en de voorlezing in de Fransche, Hoogd. en Holl.

Talen. Men verzoekt *eigenhandig* geschrevene Brieven, met opgave der naaste Familiebetrekkingen en de noodige informatiën *franco*, onder Lett^{s}. L. S., bij den Boekhand. C. BIELEVELT, te Utrecht.

*** Men verlangt tegen November aanstaande: Eene DERDE MEID, goed van gedrag en knap kunnende Naaijen en Mazen, tusschen de 30 en 40 jaren oud.
Adres bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN, te Rotterdam, onder de Letter C.

*** In eene kleine Stad in Noord-Holland wordt tegen primo November e. k. verlangd: Eene KEUKENMEID van de Protestantsche Godsdienst, goed kunnende Koken en Huiswerk verrigten; loon naar verdiensten. *Franco* opgave, onder Letters A. B., bij den Boekhandelaar C. G. VAN DER POST, in de Kalverstraat, te Amsterdam.

*** *F. STUART, Instituteur à Vianen demande aussitôt que possible pour 2 SECONDANT dans son Institut peu nombreux un jeune homme protestant et de bonnes moeurs, qui a le talent d'enseigner avec succès quelques unes des branches d'étude d'une classe bien organisée. s'Adresser par lettres affranchies qui donnent les informations nécessaires.*

*** Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat de KERMIS te Hazerswoude, Prov. Zuid-Holland, in dit jaar **niet** zal gehouden worden.
De Burgemeester van Hazerswoude,
C. VAN DER VLIES.
Hazerswoude, den 19^{den} September 1853.

*** De ondergeteekenden nemen de vrijheid hunne geëerde begunstigers en alle liefhebbers van BLOEMEN te herinneren, dat thans de geschiktste tijd tot het planten van Bloembollen voor den Winter dáár is, en hunne aandacht te vestigen op de Prijscourant die vroeger daarvan door hen werd uitgegeven, en waarvan op *vrachtvrije* aanvrage exemplaren *franco* per post door hen worden verzonden. V. SCHERTZER en ZOONEN,
Haarlem, Bloemisten en Zaadkoopers.
September 1853.

*** Door aankoop eigenaar geworden zijnde van de LIJNBAAN *de Zeevaart*, waarop alle soorten van PATENT en ander TOUW gemaakt wordt, welke van heden af voor rekening van mij ondergeteekende is begonnen, zoo neem ik de vrijheid mij beleefdelijk aan te bevelen, belovende eene prompte bediening en vooral beste kwaliteit; de bestellingen worden aangenomen aan het Kantoor, hoek Jansweg en Achter Nieuwegracht te Haarlem.
Haarlem, N. SWARTE.
14 *September* 1853.

*** TE *JUTPHAAS* TE HUUR:
Eene aan den Straatweg aangenaam gelegen HEERENHUIZINGE, voorzien van twee ruime behangen Vóór- en Kelderkamers, met Stookplaatsen, ruime Zolder en Slaapkamers, Keuken, Kelder, Tuin en Schuur. Te bevragen met *franco* Brieven, bij den Heer G. SCHALY, aldaar.

*** Men vraagt te HUUR tegen 1e. Nov. aanstaande, voor een klein Gezin: Een fatsoenlijk BUITENVERBLIJF, voor *Zomer* en *Winter*, met 6 à 7 Vertrekken, en wat verder daartoe behoort, met een terrein van 1 à 2 Bunders, watervrij, gelegen aan eenige groote route met geregelde communicatien. De omstreken van Amersfoort, Rhenen, Dieren, Zutphen, Nijmegen en Cleve of soortgelijke met aangename wandelingen zijn het verkieslijkst. De antwoorden met beschrijvende opgaaf van ligging, grootte en huurprijs *franco* op te zenden, onder Letter S., aan de Boekhandelaren J. G. v. TERVEEN en ZOON, te Utrecht.

*** IN *HAARLEM* TE HUUR,
met 1 Mei 1854: Een HUIS, staande op een fatsoenlijken en vrolijken stand, hebbende 5 Kamers, ruime Keuken, twee Zolders, twee Kelders en verders alle vereischt wordende Gemakken en TUINTJE. Huurprijs *f* 250 's jaars. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letter K., bij den Boekhandelaar J. GERRITSEN, in de Groote Houtstraat, te Haarlem.

*** Tegen 1° November is op de Hofstede Noord-Kraijloo, in het Gooiland bij Naarden, te Huur: Een HUIS geschikt tot *Zomer- en Winterverblijf*, met acht groote en kleine Kamers, Koetshuis en Stalling voor vier Paarden, vrije Wandeling in de uitgestrekte Bosschen enz. enz. Nadere informatiën omtrent verlangde bezigtiging als anderzins op *franco* aanvragen, bij den Boekhandelaar C. G. VAN DER POST, in de Kalverstraat, te Amsterdam.

*** Te KOOP of te HUUR te Alphen, lage zijde van den Rijn, alwaar *drie* **Instituten** *voor Jonge Heeren of Jonge Juffrouwen zijn:*
Het zoo bijzonder aangenaam gelegen HEERENHUIS *HOF-ZIGT*, waarin zeven behangen Beneden- en Bovenkamers, groote Keuken en Gang met Marmer belegen, voorts alle verdere in een fatsoenlijk Huis gevorderde Commoditeiten, alsmede Koetshuis en Stalling, hebbende men uit Huis en Tuin, de heerlijkste gezigten, zoo op Land als den Rijn, terwijl eene onophoudelijke Scheepvaart, waaronder Stoombooten, de bewoning zeer veraangenaamt. Te bevragen bij den Boekhandelaar F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen a/d. Rijn. Brieven *franco*, onder Letter Z.

*** UIT DE HAND TE KOOP tot 10 Oct. e. k.: Eene fraaije BOEREN-BEHUIZING en STALLING voor 58 Koeijen en Paarden en berging voor Hooi, alsmede 40 Bunders best Groen KLEILAND, hierom gelegen in één Polder; ook kan hier nog bij gekocht worden, een daarnaast staand nieuw Gebouwd HUIS, met 12 Bunders best LAND, geschikt om van deze twee Huizen, twee *Boerderijen* te maken, ieder van 20 Koeijenmelken, en Fokvee na rato. Alle deze Goederen staande en gelegen te Blankenham, in Overijssel, aan den Grindweg, tusschen Kuinre en Blokzijl, Mei 1854 vrij van Huur. Informatie en te bezien bij den ondergeteekende Eigenaar, op de Plaats wonende, en tevens worden die hierin gading maken verzocht, een of twee dagen vóór de komst om te zien, kennis te geven met *gefrankeerde* Brieven.
Blankenham, September 1853.
H. T. VAN DIJK.

VOOR HET ONDERWIJS.

Bij H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam, wordt uitgegeven:

I. KORT BEGRIP DER GESCHIEDENIS VAN HET OUDE GRIEKENLAND,

tot dat het een Wingewest der Romeinen werd, in themata, ten gebruike der Scholen, door **J. GLASER.** Tweede druk, bezorgd door **J. VAN WIJK Rz.** .... *f* 1,25.

II. LEÇONS CHOISIES DE LITTÉRATURE ET DE MORALE

par *Noël et de la Place.* à l'usage des collèges et des Écoles. Troisieme Edition, munie d'un resumé de l'Histoire de la Littérature Française. Prijs........ *f* –,50.

Beide Werkjes worden op vele Scholen met vrucht bij het Onderwijs in de Fransche Taal gebruikt, en verdienen alle aanbeveling. Om de invoering te bevorderen, zullen HH. Onderwijzers, bij getallen, een aanzienlijk rabat genieten.

*** Door de Boekhandelaars C. L. SCHLEIJER en ZOON, te Amsterdam, worden met succes gedebiteerd onderstaande Werken van den **Hoogleeraar:**

F. J. DOMELA NIEUWENHUIS.

I. Twaalf Preken over Teksten uit het Oude Testament........ *f* 2,70.
II. Twaalf Preken over Teksten uit het Nieuwe Testament........ " 2,90.
III. De Leer van het H. Avondmaal in de Nederlandsche Luthersche Kerk. Eene bijdrage tot hare Geschiedenis. Met onuitgegeven Stukken........ *f* 1,80.
IV. Schets der Christelijke Zedeleer........ " 1,00.
V. Het Avondmaal in de Christelijke Kerk. Eene Voorlezing........ " 0,60.
VI. Oratio de varia mutatione, quam, teste Historia, in patria nostra subiit ecclesia Lutherana........ " 0,40.
VII. Redevoering over de veranderingen in de Luthersche Kerk in Nederland........ " 0,40.
VIII. Gebeden boekje voor Christenen. Met een wegwijzer tot het lezen van het Nieuwe Testament........ " 0,35.
Bij 25tallen, tot verspreiding onder minvermogenden à........ " 0,25.

Tevens is bij bovenstaande verkrijgbaar:

H. MARTENSEN. Grondschets voor een stelsel der zedelijke wijsbegeerte. Ten gebruike voor Akademische Voorlezingen........ *f* 1,30.
Viertal Feest- en Gelegenheidsredenen door F. J. DOMELA NIEUWENHUIS, H. C. MILLIES en J. DECKER ZIMMERMAN........ *f* 0,90.
Vijftal Leerredenen, door A. RUTGERS VAN DER LOEFF, H. N. VAN TEUTEM, B. T. LUBLINK WEDDIK, J. G. DE HOOG SCHEFFER en J. C. KINDERMANN........ *f* 1,50.

TE KOOP.

Een uitmuntende JAGTHOND, hebbende drie veld geloopen. Te bevragen met *franco* Brieven, onder de de Letter N., bij den Boekhandelaar H. DE RINGH, te Enkhuizen.

*** PUBLIEKE VERKOOPING, om *contant geld*, te Helder, op Donderdag den 22sten September 1853, des voormiddags ten 12 ure, van plus minus 40 Lasten TARWE, alles min en meerder nat en door zeewater beschadigd, gelost uit het Nederlandsch Tjalkschip *Gebroeders*, gevoerd bij Kapitein *H. A. Kemper*, komende van Aarhuus en gedestineerd naar Antwerpen of Gend, om te Vlissingen om order binnen te loopen: zullende de Goederen des morgens vóór den verkoop voor een ieder te zien zijn.

*** VERKOOPING in de BANK VAN LEENING der Stad Haarlem op Woensdag en Donderdag 28 en 29 September 1853, des voormiddags ten 10 ure, van MANSen VROUWEN-KLEEDEREN, LINNEN, gemaakt GOUD, ZILVER, HOROLOGIEN, enz.
Welke Goederen, zoowel *Gouden en Zilveren Werken*, als Wollen Stoffen in voornoemden Bank zijn beleend geworden, gedurende de maanden April, Mei en Junij 1852; dezelve zullen op den dag voor de Verkooping openlijk te zien zijn.
Tot narigt dient dat de Lossing der Panden welke verkocht moeten worden, uiterlijk Donderdag den 22sten September 1853, des voormiddags tot 12 ure, zal kunnen geschieden.
NB. Des Donderdags zal het gemaakt Goud, Zilver enz. worden verkocht.

BELANGRIJKE VERKOOPING VAN PLANTEN EN GEWASSEN.

Uithoofde van vertrek, zal men op den 3^{den} October 1853 en volgende dagen, te beginnen telkens des morgens ten half tien ure, ten overstaan van den Notaris TISSOT VAN PATOT, op den Huize *Ter Meer*, te Maarssen publiek verkoopen, voor *contant geld*, de aldaar aanwezige welbekende Collectie **PLANTEN en GEWASSEN**, voor warme en koude Kasten, waaronder zeldzaam voorkomende soorten en fraaije Exemplaren, als: Palmen, Orchideën, Pandaneën, Strelitzia's, Cacteën, Gesneriaceën, Gardenia's, Camelia's, Ericaceën (Rhododendron Arbor, Azalia ind. Erica, enz.) Proteaceën en andere nieuw Hollandsche en Kaapsche Gewassen, Italiaansche en andere Oranjeboomen, enz. Alles zal drie dagen te voren te zien en genommerd wezen, terwijl de **Catalogus** in tijds verzonden wordt, en op *franco* aanvraag te bekomen zijn ten Kantore van voorn. Notaris te Maarssen, en R. C. AFFOURTIT, Bloemist Maliebaan te Utrecht.

*** Op nader te bepalen dag, zal in de maand October 1853 in het openbaar worden verkocht.
1°. Het zeer rentegevend LANDGOED *DE HEEGH*, vrij van overstrooming, met zware opgaande Benkenboomen, Bosschen, Bouw- en Weidelanden, gelegen te Didam, bij Zevenaar, alwaar zich eene Herv. en R. C. Kerk bevindt.
2°. Eene aldaar gelegene BOEREN-HOFSTEDE, genaamd *DE LOOKHORST*, met Bouw-, Weideland en Boschgrond.
3°. Een aantal VLOGLANDEN, mede onder Didam gelegen.
Alles te zamen groot 100 Bunders, 71 Roeden, 96 Ellen. Van stonden aan zijn de Percelen voor een ieder te bezigtigen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer P. DE KRUYFF, Cand^{t}. Not^{s}. te Didam. (Brieven *franco*.)

*** VAN DRUTEN & BLEEKER te Sneek, geven uit:

GODSDIENSTIGE LEKTUUR VOOR DOOPSGEZINDEN:

N^{o}. I. DE CHRISTELIJKE LIJDZAAMHEID,

aangeprezen bij het vertrek der Oud-Doopsgezinden van *Balk*, die om vrijheid van Krijgsdienst, naar *Noord-Amerika* verhuisden, door **D. S. GORTER**, Doopsgezind Leeraar te Warns. In kl. 8°., **30** Cents.

*** HAARLEM.

De Boekhandelaar J. RITSEMA zal Maandag den 3^{den} October 1853 en volgende dagen, in *het Hof van Holland* verkoopen: Eene fraaije verzameling BOEKEN in diverse vakken van Wetenschap, Kunst en Smaak, waaronder ook vele over de *Krijgskunst*. Voorts KAARTEN en MUZIJK; SCHILDERIJEN, waaronder twee zeer antieke, met tafereelen uit het leven van Jezus, aan weerszijden beschilderde Orgeldeuren, afkomstig uit de Kapel van St. Jacob, behoord hebbende aan het Kathuizers Klooster te Haarlem; *gekl.* en *ongekl.* TEEKENINGEN, *Geëtste* en *Gegraveerde* PRENTEN, waaronder ongeveer 800 *Portretten*, LITHOGRAPHIEN, als ook LIEFHEBBERIJEN, waaronder eene belangrijke verzameling Wapens in Lak van voorname personen, in een daartoe ingerigt Kastje. Hetwelk alles te zien zal zijn Vrijdag den 30sten September en Zaturdag 1 October 1853, van 10 tot 3 ure.
De Catalogus zal den 17^{den} September te verkrijgen zijn. Brieven *franco*.

VOOR NEDERLANDERS.

Kapitale Prijsvermindering.

M. SIEGENBEEK, **Geschiedenis van den Oud-Nederlandschen Staat,** van den aanvang der Grafelijke Regering 1433 tot aan den inval der Franschen in 1795. Met eene Inleiding over de vroegere Staatsgesteldheid der **zeven Vereenigde Gewesten.** 530 bladz. groot 8°. Voor ***f* 2,** in plaats van *f* 4,65.
P. VAN GRONINGEN, **Geschiedenis der Watergeuzen.** 500 bladz. groot 8°. Voor ***f* 1,80,** in plaats van *f* 4,50.
Dit Werk is hoogstbelangrijk, ook ten opzigte hunner betrekking tot WILLEM VAN ORANJE.
Mr. H. VOLLENHOVEN, **Broeders Gevangenisse, Dagboek van Willem de Groot,** betreffende het verblijf van zijnen Broeder **Hugo de Groot op Loevestein,** uit echte bescheiden aangevuld en opgehelderd. 300 bladz. met facsimilés. ***f* 1,25,** in plaats van *f* 3,90.
M. SIEGENBEEK, **Verslag der Verhooren van Johan van Oldenbarneveld.** ***f* 0,90,** in plaats van *f* 1,40.
De Aflevering geschiedt door den Boekhandelaar **G. D. BOM**, te *Amsterdam*, op het Water, II, 117, en op aanvrage bij alle solide Boekhandelaren des Rijks.

*** Bij de Boekhandelaars Is. AN. NIJHOFF en ZN., te Arnhem, komt heden van de pers:
I. M^{r}. Is. AN. NIJHOFF, Bijdragen voor Vaderl. Geschiedenis en Oudheidkunde. 9de Deel, 2de Stuk. Prijs *f* 1,25.
INHOUD: *P. Nijhoff*, De Heeren en Heerlijkheid van Keppel. — Mr. *R. W. Tadama*, het proces van Willem Graaf van den Berg, Stadhouder van Gelderland. — Nijmegen en de Jezuïten in 1555 enz.
NB. Door het bijdrukken van eenige Bladen, zijn van deze **Bijdragen** *weder enkele complete Exemplaren verkrijgbaar. Zoolang nu de geringe voorraad strekt, worden de* **eerste acht Deelen** *aangeboden:*
VOOR *f* 24,—, IN PLAATS VAN *f* 40,—.
Een Prospectus met inhouds-opgave is in de meeste Boekwinkels kosteloos te bekomen.
II. M^{r}. L. A. J. W. Bar. SLOET, Bijdragen tot de kennis van Gelderland. II. HET WATER. Prijs *f* –,70.
INHOUD: De Zuiderzee. Gesteldheid der kust. Ontwerpen van indijking. Havens en houtwallen. Havenvuren. Strandvondsten. Visscherij. — Stroomende wateren. Middelbare waterstand op den Rijn, de Waal, den IJssel en de Maas. Breedte en diepte van den waterspiegel. Verval. De Grift en het Griftkanaal. Geldersche vallei. Ontwerpen van verbeterde uitwatering en kanalisatie. De Oude-Rijn. De Oude-IJssel. De Berkel. Ontwerpen van verbetering en bevaarbaarmaking. De Linge. Lingedijken. Lingeschouw. Kanaal van Steenenhoek. Weteringen tusschen Maas en Waal. Waterleiding in Bommelerwaard. Middel ter verbetering.
Van het 1^{e} *Stuk, handelende over Gelderlands Grondgebied en Bodem, zijn nog Exemplaren verkrijgbaar. De Prijs der beide Afleveringen te zamen is*........ *f* 2,50.
III. D^{r}. L. J. F. JANSSEN, Oudheidkundige Verhandelingen en Mededeelingen. I. Prijs........ *f* 1,80.
INHOUD: Over de beschaving der allervroegste Bewoners van ons Vaderland, afgeleid uit gevonden overblijfselen. — Over *Winckelmann's* vorming als oudheidkundige. — Nieuwste ontdekkingen te Ninivé, Babylon en op andere plaatsen van Assyrië en Babylonië. — Nadere berigten over de Fransche ontdekkingen in Assyrië. — Hilversumsche oudheden (*met eene Plaat*).

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.